

Henkilökuvassa

Stina Hyyrynen

Betoni-lehden henkilögalleriassa on haastateltavana Julkisivuyhdistys ry:n hallituksen uusi puheenjohtaja, dipl.ins., A-Insinöörit Oy:n korjaussuunnittelun projektipäällikkö **Stina Hyyrynen**, o.s. Linne (s. 1985 Ylöjärvellä).

Haastattelijana ja toimittajana:
Dakota Lavento

Julkisivut ja sillat. Stina Hyyrysen lomakuvissa koreilevat näyttävät julkisivut ja hänen silta-suunnittelijamiehensä puolestaan vaikuttavat sillat.

Matkoilla Stina Hyyrynen kertoo ihailevansa vastaan tulevia kauniita julkisivuja ja mielenkiintoisia ratkaisuja. Huonoon kuntoon päästetyt, vanhat hienot rakennukset julkisivukorjausten asiantuntijaa surettavat. Hän miettii, mitä kaikkea niiden hyväksi voisikaan tehdä. Olettaen tietysti, että peruskorjaukseen saisi vapaat kädet ja runsaasti varoja.

Stina Hyyrysen suosikkeja ovat melko pelkistetyt funkisjulkisivut jonkinlaisella tvistillä, julkisivun muista erottavilla erikoisilla yksityiskohdilla.

Kotikaupungissaan Tampereella häntä viehättävät Keskustoria ympäröivien rakennusten rapatut koristeelliset fasadit.

Vaikka vanhat, persoonalliset rakennukset näyttävine julkisivuineen ovatkin lähinnä korjaussuunnittelijan sydäntä, hän kyllä pysähtyy mielellään ihaillemaan uuttakin arkkitehtuuria.

”Uudiskohteissa huomioni kiinnittävät tavallisesta poikkeavat yksityiskohdat ja vaikkapa erikoiset materiaalit.”

Tekniikkaa opiskelemaan

Julkisivuista ja niiden korjaamisesta Stina Hyyrysen kanssa voisi keskustella miten pitkään tahansa. Hän onkin työskennellyt niiden parissa ensimmäistä työmaata lukuun ottamatta koko uransa ajan.

Työ julkisivujen tai edes rakentamisen parissa ei kuitenkaan ollut nuorelle Stinalle

mikään kutsumusammatti eikä itsestään selvä valinta.

Stina vietti lapsuutensa ja kävi koulunsa yläasteen loppuun saakka Ylöjärvellä Tampereen kupeessa. Matematiikka, fysiikka ja kemia olivat koulussa hänen vahvoja aineitaan, vaikkakin myös kielet ja kuvataiteet kiinnostivat. Lukiota valitessaan hän päätyi luonnontieteisiin ja matematiikkaan painottuvaan Tampereen klassilliseen lukioon.

”Minulle oli selvää, että isona tekisin jotain matematiikkaan liittyvää, mutta mitä se olisi, oli kuitenkin tuossa vaiheessa vielä hämärän peitossa.”

Itse asiassa Stina mietti jonkin aikaa jopa matematiikan opiskelua, mutta ei oikein keksinyt, miten opintojaan olisi voinut hyödyntää, kun ei osannut nähdä itseään ainetta opettamassa. Tampereen teknillinen yliopisto, silloin vielä korkeakoulu, TTKK vei lopulta voiton.

Rakennustekniikka ei suinkaan ollut Stinalle mieluisin eikä vielä toiseksi mieluisinakaan linjavaihtoehto, mutta hän otti kuitenkin saamansa opiskelupaikan vastaan. Ensimmäisen vuoden opintojen jälkeen hän uudelleen hakemista harkitessaan huomasi päätyneensä sittenkin oikealle linjalle.

”Rakennustekniikassa on uran kannalta monipuoliset mahdollisuudet ja valmistumisen jälkeen voi suunnata todella monelle taholle.”

Korjausrakentaminen oma ala

Korjausrakentaminen kiinnosti Stinaa alusta alkaen. Opintokokonaisuutena se oli selkeä:

oli alusta alkaen helppo hahmottaa, mitä se pitää sisällään

Korjausrakentaminen vastasi myös hyvin Stinan arvoja. ”Korjataan kestävä kehityksen mukaisesti mieluummin olemassa olevia rakennuksia kuin rakennetaan jatkuvasti uutta.”

Jo opintojen alkuvaiheessa nuori opiskelija ymmärsi, että työ korjausrakentamishankkeissa on erittäin vaihtelevaa. Koska kohteet eivät ole samanlaisia, eivät työpäiväkään muistuta toisiaan.

Korjausrakentamishankkeiden monipuolisuus, materiaalien ja tekniikoiden kirjo opettaa jatkuvasti uutta. ”On tunnettava paitsi uudet, myös kaikki vanhat materiaalit, kehittymässä oleva tekniikka ja eri aikakausien tavat rakentaa.”

Stina kertoo saaneensa opinnoista hyvän pohjan työskentelylle. ”Nyt jo eläkkeelle siirtynyt korjausrakentamisen professorimme *Matti Pentti* osasi hyvänä luennoitsijana tuoda asioita esille. Korjausrakentamisessa hän painotti pitkäaikaiskestävyyttä.”

Opintojen antamasta hyvästä pohjasta huolimatta Stina oli mielestään vielä melkoinen raakile työelämään siirtyessään. Kaikkea ei – varsinkaan niin monimuotoisesta alasta kuin korjausrakentamisen suunnittelu – voi mitenkään opiskelurupeaman aikana opiskella.

Stinan mielestä opintoihin olisi voinut kuulua enemmän käytännönläheisyyttä. ”Meillä olisi voinut olla enemmänkin tehdasvierailuja ja työmaakäyntejä, jotta olisimme nähneet tekemistä.”

1 Stina Hyyrynen on toiminut projektipäällikkönä ja vuodesta 2019 lähtien A-Insiröoreillä Tampereen korjaussuunnitteluyksikön ulkovaipparakenteiden kehityspäällikkönä.

Aikaa Stinan mukaan kului suhteettoman paljon harjoitustöiden tekemiseen, joita toki tarvitaan, sillä rakennesuunnittelua on vaikea oppia niitä tekemättä. Opintopisteissä paljon aikaa vieviä harjoitustöitä ei kuitenkaan aivan oikeassa suhteessa arvostettu. Nykyään tähän on tosin jo tullut parannusta, kun kurseja on muokattu uudelleen.

Puolivälissä opintoja Stina mietti, valitsiko pääaineeksi rakennuttamisen vai rakennesuunnittelun. ”Tutkintotodistuksessani on lopulta paljon kurseja molemmista, vaikka rakennesuunnittelun lopulta valitsin pääaineekseni. Yhdistelmä on ollut hyvä nykyisen työni kannalta, sillä teemme julkisivukorjaushankkeissamme jonkin verran myös rakennuttamista.”

Kesätöistä monenlaista hyötyä

Nuorta teekkaria valmistivat tuleviin töihin jo lukioaikoina kesä- ja viikonlopputyöjaksot ja rautakaupan kassalla sekä jäähallilla lihapiirakoiden ja jäätelön myynnissä. Rautakauppakemus kasvatti Stinan materiaalituntemusta ja kummastakin työpaikasta hän sai oppia asiakkaan kohtaamiseen ja palveluun, mitä hän nykyisessä työssään tarvitsee.

Varsinaisiin opintoihin kuuluu pakollisena työmaaharjoittelu, jonka aikana Stina teki kaikenlaisia avustavia rakennusapulaisen tehtäviä.

Vuonna 2008, opintojen puolivälissä Stina oli vaihdossa Kanadassa kuullessaan kaveriltaan, että A-Insiröoreille voisi päästä tekemään kuntotutkimuksia.

A-Insiröorit Oy

A-Insinöörit Oy

2

”Minulle tarjottiin myös hyvin mielenkiintoiselta vaikuttavaa julkisivujen lisälämmön-eristykseen liittyvää diplomityöaihetta.”

Stina tarkasteli Julkisivuyhdistykselle vuonna 2012 valmistuneessa diplomityössään ”Ulkovaipan lämpötalouteen vaikuttavat korjaustoimenpiteet käytännössä” toteutuneita lisälämmön-eristyskohteita ja niiden energiankulutusta. Hän selvitti, paljonko toteutetuilla toimenpiteillä oli vaikutusta energiankulutukseen.

”On lopulta hyvinkin kohdekohtaista, kuinka hyvin suunniteltu energiasäästö voidaan saavuttaa. Julkisivun lisälämmön-eristyksen lisäksi siihen vaikuttavat niin monet muutkin seikat, kuten vaikkapa ikkunat ja ilmanvaihto. Hyötyä julkisivun lisälämmön-eristyksestä on joka tapauksessa.”

Sopivasti uusia haasteita

Stina Hyryrynen on työskennellyt A-Insinööreissä Tampereella ulkovaipparakenteiden

kuntotutkijana ja korjaussuunnittelijana vuodesta 2008 lähtien.

”Olen viihtynyt täällä hyvin. Olen saanut sopivasti uusia haasteita ja päässyt kehittämään uralla. Työ on monipuolista. Enää en tosin kovinkaan usein ehdi kentälle kuntotutkimuksia tekemään. Tarkistan useammin muiden tekemiä raportteja.”

”Yksi syy viihtymiseen on myös mahtavat työkaverit. Meillä on hyvä tiimi, jossa on rento meininki. Aina saa myös apua. Vaikka projekti olisikin vain 1–2 hengen käsissä, tarvittaessa apua voi kysyä keltä tahansa tiimistämme tai yksiköstämme, tarvittaessa myös muista yksiköistä tai toimialoilta.”

Vuodesta 2013 Stina Hyryrynen on toiminut projektipäällikkönä ja 2019 lähtien Tampereen korjaussuunnitteluyksikön ulkovaipparakenteiden kehityspäällikkönä.

”Viime vuosina vastuulleni on tullut entistä enemmän kehityshankkeita ja niistä olen kyllä aina tykännyt. Meillä A-Insinööreillä on kehittä-

2 Korjausrakentamishankkeiden monipuolisuus, materiaalien ja tekniikoiden kirjo opettaa jatkuvasti uutta. Kuvassa on Nokian kirkon julkisivujen kuntotutkimus.

tävä kulttuuri. Haluamme jatkuvasti parantaa toimintatapoja ja menetelmiä.”

Kesällä 2021 Stinasta tuli myös A-Insinöörien rakennesuunnittelun toimialan ulkovaipparakenteiden teknologiavastaava. ”Sitä kautta olen päässyt jo jonkin verran tutustumaan uudispuolen haasteisiin.”

Stina Hyryrynen tekee kuntotutkimusten lisäksi myös ulkovaipparakenteiden korjauksen rakennesuunnittelua. Kuntotutkimusten ja korjaussuunnittelun kohteet ovat vaihdelleet 2000-luvun asuin- ja kerrostaloista 1500-luvun kirkkoihin.

Edellisessä *Betoni* 1-2022 -lehdessä Stina kirjoitti yhdestä uransa mieleenpainuvimmista kohteista, muottilautapintaisena toteutetun Kuhmoisten Papinsaaren siunauskappelin rakennusteknisesti mielenkiintoisesta ja haastavasta ulkovaipan peruskorjauksesta. Rakennus on poikkeuksellisen hieno aikakautensa rakennustaiteen, betonibrutalismen edustaja.

”Se on todella kaunis niin sisältä kuin ulkoa,” Stina Hyryrynen sanoo.

Julkisivujen peruskorjauksessa rakennuksen lautamuottikuviopintaisia rakenteita laastipaikattiin, mantteloitiin ja uusittiin. Kaikissa menetelmissä oli omat haasteensa.

Stina sanoo, että Papinsaaren siunauskappelin ja Nokian kirkon tapaiset arvokiinteistöt tai museokohteet ovat erityisen mieleenpainuvia ja mielenkiintoisia. Teknisten haasteiden lisäksi on paneuduttava myös rakennuksen historiallisiin arvoihin. On löydettävissä keinoja säilyttää alkuperäinen ulkonäkö tai materiaalit myös jatkossa.

Rakennusten historia kiehtoo Stina Hyryrystä. Hän sanoo, että innostavimpia ovat haastavimmat, vanhimmat ja mystisimmät kohteet. ”Erikoisten rakenneratkaisujen, ja materiaalien

3 Vapaa-aika kuluu perheen kanssa yhdessä erilaisissa harrastuksissa, kuten veneilemällä, matkailen ja laskettelun parissa.

Stina Hyyrysen kotialbumi

3

parissa joutuu todella miettimään ja ammattitaito kasvaa.”

Stina kertoo innostuvansa aina, kun rakennuksesta löytyy hänelle uusia materiaaleja. Eräässä Tampereen keskustakiinteistöissä, 1950-luvun lopussa rakennetussa taloyhtiössä pesubetonisten, pahasti jo rapautuneiden ulko-kuorten alla julkisivueristeenä oli käytetty turvelevyjä.

”Olin tekemässä kohteeseen kuntotutkimusta, hankesuunnittelua ja suunnittelua. Oikein harmitti, että työmaavaiheessa olin äitiysvapaalla!”

Stina sanookin, että hänestä on erityisen antoisaa saada olla mukana korjaushankkeessa alusta loppuun saakka.

Mieluisat taloyhtiökohteet

Erityisen mielellään Stina Hyyrynen on mukana taloyhtiöiden julkisivujen peruskorjaushankkeissa. ”On antoisaa päästä auttamaan taloyhtiötä saavuttamaan omat tavoitteensa. Tulee hyvä mieli, kun näkee, että hallituksen jäsenet ja osakkaat ovat tyytyväisiä lopputulokseen. Suunnittelijakin saa onnistumisen tunteita, kun on pystynyt tuomaan lisäarvoa kiinteistölle.”

Varsinkin laajoissa korjaushankkeissa on paljon osapuolia ja yhteydenpito kaikkiin käytyöstä. Stina sanoo tykkävänsä tiimityöskentelystä ja ihmisten kanssa tekemisissä olemisesta. ”Toisaalta on kyllä mukava välillä päästä omassa rauhassa pohtimaan asioita ja työstämään niitä eteenpäin.”

Monimutkaisille korjaushankkeille ei aina varata riittävästi aikaa. Hosuen ei hyvä tule ja ensin on tiedettävä, mitä ollaan tekemässä.

Stina Hyyrynen sanoo, että onneksi viime aikoina näyttää kuitenkin siltä, että pahim-

masta kiireestä aletaan päästä eroon. Kuntotutkimuksiakin osataan jo vaatia.

”Harvoin enää tulee vastaan kohteita, joissa lähdetään tutkimatta suunnittelemaan. Siinä mielessä tilanne on huomattavasti parempi kuin urani alkuaikoina. Silti vielä silloin tällöin joudun perustelevaan, miksi rakenteet pitäisi tutkia ennen kuin suunnittelemme, miten ne korjataan.”

Stina Hyyrynen toivoisi, että hankesuunnitteluvaiheessa vaihtoehtoja käytäisiin vielä perusteellisemmin läpi. ”Sehän vaiheen tarkoitus on. Kaikkien vaihtoehtojen erot, siis hyvät ja huonot puolet tuodaan esiin. Näin tilaaja pystyy perustellusti niistä yhden valitsemaan. Jos tämä vaihe jää väliin, valinta joudutaan tekemään suunnittelun alussa ja itse suunnittelulle jää vähemmän aikaa.”

Varsinkin kiireellisissä hankkeissa saattaa käydä niin, että keväällä pyydetään kuntotutkimustarjousta ja heti perään tilataan suunnittelua. Stina Hyyrynen sanoo, että aikaa ei silloin jää riittävästi osakkaiden informointiin ja päätöksentekoon. ”Vaikka suunnittelu sujuisikin nopeasti, eri vaihtoehtojen läpikäyminen tilaajan kanssa vie oman aikansa.”

Mieluisa kunniatehtävä

Kun Stina Hyyrystä pyydettiin Julkisivuyhdistyksen hallituksen puheenjohtajaksi, hän oli tehtävään heti valmis. Yhdistys oli hänelle jo valmiiksi tuttu diplomityön sekä tapahtumien ja matkojen kautta.

”Järjestö ja sen parissa työskentelevät asiantuntijat ovat vuosien mittaan tulleet tutuksi. Olen ollut mukana Julkisivuyhdistyksen Talvikorjausoppaan ja Muurattujen ja rapattujen julkisivujen rapattujen rakenteiden kuntotutkimusohjeeseen eli MuRaKu-oppaan

ohjausryhmissä. Talvikorjausopas on julkaistu nimellä by70 Julkisivujen ja parvekkeiden talvikorjaus 2018 ja MuRaKu-hankkeen opas by 75 Muurattujen ja rapattujen julkisivujen kuntotutkimus 2021. Vuonna 2021 olen toiminut yhdistyksen hallituksen varajäsenenä.”

Vuoden 2022 alusta puheenjohtajan tehtävän vastaanottanut Stina on huomannut, että aikaa se vie vaihtelevasti. ”Hereillä pitää kyllä jatkuvasti olla ja valmiina vastaamaan kysymyksiin tarvittaessa myös nopealla aika-tilulla. On myös hienoa, että puheenjohtajuus nähdään A-Insinööreillä tärkeäksi!”

Stina Hyyrynen odottaa innolla pääsevänsä vaikuttamaan julkisivuun yhdistyksen puheenjohtajana. Vuoden 2022 tutkimushankkeista hän on erityisen kiinnostunut JUKO-aineiston päivityksestä. Se oli hänelle tärkeä tietolähde uran alkuaikoina.

Stina asuu miehensä sekä 4- ja 6-vuotiaiden tyttärensä kanssa rivitalossa Tampereen Raholassa. Perhe harrastaa laskettelua ja matkailua. Tänä talvena myös tyttäret ovat päässeet suksille ja rinteeseen. Stina harrasti lapsena vanhempiensa kanssa veneilyä Näsijärvellä. Miehensä kanssa hän harkitsi pitkään veneen hankkimista, mutta sen sijaan he päätyivätkin asuntovaunuun.

”Tykkäämme reissata ympäri Suomea. Mieheni suku asuu Oulussa ja myös sinne vaunun kanssa on kätevämpi lähteä.”

Asuntovaunumatkoilla upeita julkisivuja ja siltoja voi kätevästi pongailla missä tahansa.

Tulevaisuudessa Stina Hyyrynen haluaisi olla mukana toteuttamassa lisää pitkäikäisiä, kestäviä julkisivuratkaisuja. ”Toivoisin, että minun avullani rakennusten arvo säilyisi tai parhaassa tapauksessa jopa nousisi”, hän sanoo.